

| 2021

Sammenhængende indsats over for
ungdomskriminalitet i Norddjurs
Kommune

Formål

Den sammenhængende indsats over for ungdomskriminalitet skal medvirke til at forebygge kriminalitet i Norddjurs Kommune. Forebyggelsesbegrebet er bredt, hvilket også afspejler sig i den brede vifte af kriminalpræventive tiltag, der findes i kommunen.

Den sammenhængende indsats over for ungdomskriminalitet skal ses som en del af politikken for børn og unge i udsatte positioner, hvorfor der vil være overlap mellem nogle af indsatserne herfra. Dette skyldes, at børn og unge med behov for særlig støtte oftere end andre begår kriminalitet eller er i risiko herfor.

Den sammenhængende indsats overfor ungdomskriminalitet i Norddjurs kommune, bliver yderligere suppleret af SSP Lokalrådets handleplan, samt SSP samarbejdes forebyggelsesplan.

SSP-samarbejdet

SSP er en forkortelse for samarbejdet mellem Skole, Socialforvaltning og Politi. I Norddjurs Kommune er det et samarbejde mellem skolerne, velfærdsforvaltningen og Østjyllands Politi, samt øvrige interessenter fra de forskellige forvaltninger, ungdomsuddannelser m.fl. Målet med SSP er at forebygge kriminalitet blandt børn og unge fra 6-25 år i kommunen. Samarbejdet er organiseret således, at der er et overordnet lokalråd med deltagere fra ledelsesniveau. Lokalrådet varetager de koordinerende opgaver. Herunder fungerer det udførende niveau med SSP gruppen, SSP+ og mini SSP. Disse samarbejder om lokale problemstillinger og indsatser, og sikrer sig synlighed i lokalområdet.

./ Der er indsat en oversigt over SSP-organisationen i Norddjurs Kommune som bilag.

Bekæmpelse af ungdomskriminalitet løses ikke i SSP-samarbejdet alene. Det private erhvervsliv, de frivillige foreninger, alle aktører på børne- og ungeområdet samt forældre er centrale aktører, der har en betydningsfuld rolle i det forebyggende arbejde.

Indsatsniveauer

Den sammenhængende indsats over for ungdomskriminalitet i Norddjurs Kommune kan inddeles i tre indsatsniveauer. Disse 3 niveauer betegnes på flere forskellige måder, alt afhængig af den kontekst de bruges i. Vi har herunder brugt alle begreberne:

Generel forebyggelse (Primær forebyggelse eller Opbygning):

Den generelle forebyggelse består af en bred indsats over for børn og unge i kommunen, også selvom disse ikke viser tegn på kriminel adfærd. Formålet med indsatsen er bl.a. gennem holdningsdannelse og fælles målrettede kampagner at være med til at forebygge, at nogle børn og unge senere begår kriminalitet. Eksempler herpå er ungdomskonsulenternes deltagelse i dialogmøder med unge og forældre på fælles forældremøder om aktuelle emner som for eksempel alkohol, fester og hjemkomsttidspunkter.

Specifik forebyggelse (Sekunder forebyggelse eller forebyggelse):

Den specifikke forebyggelse er en mere målrettet indsats overfor børn og unge, der er i risiko for at begå kriminalitet. Fokus er her på børn og unge, der enten har været på kant med loven, eller er i en sårbar eller udsat position. Eksempler herpå er et meget tæt samarbejde mellem AKT (Adfærd, Kontakt, Trivsel) lærerne på skolerne og ungdomsuddannelserne, ungdomskonsulenterne og socialrådgiverne fra myndighedsområdet og FTI, samt forebyggelsesenheden ved Østjyllands politi.

Indsatsen er kendetegnet ved, at der er mulighed for en hurtig og koordineret indsats.

Individorienteret forebyggelse (Tertiær forebyggelse eller kriminalitetsforebyggelse):

Den individorienterede forebyggelse er rettet mod den lille gruppe af børn og unge, der allerede har udviklet en kriminel adfærd. Indsatsen er målrettet det enkelte individ, og skal forebygge, at barnet/den unge begår ny kriminalitet. Eksempler herpå er, at der i de afhøringer, der finder sted af barnet eller den unge, altid deltager en ungdomskonsulent og eventuelt forældrene. Umiddelbart herefter inddrages visitationsafdelingen i det videre arbejde, med henblik på en afklaring af hvilken foranstaltning, der eventuelt skal iværksættes.

En beskrivelse af de kriminalpræventive indsatser bliver i det følgende opdelt efter de tre indsats-niveauer. Herudover en kort beskrivelse af eksempler indenfor de tre indsatsniveauer på aktuelle og kommende tiltag på forebyggelse i Norddjurs Kommune.

Generel forebyggelse (Primær forebyggelse eller opbygning)

Udvikling, trivsel og læring

Norddjurs Kommune sætter fokus på mobning og trivsel blandt børnene og de unge i skolen og i fritiden. Skoleelever, der mobber, eller som selv bliver mobbet, har større risiko for at udvikle kriminel adfærd. Samtidig har børn og unge, der mobber, ofte et større forbrug af alkohol, tobak og rusmidler.

Norddjurs kommune sikrer, at børn og de unge oplever udviklingsorienterede og stimulerende læringsmiljøer i dagtilbud, klubtilbud og skoler, der formår at understøtte og udfordre den enkelte. Desuden skal fagpersonalet sætte fokus på barnets/den unges særlige potentiale, så de får succesoplevelser.

Manglende trivsel i skolen - både fagligt og socialt - kan medvirke til, at den unge pjækker og søger oplevelser samt anerkendelse andre steder. Dette kan blandt andet være medvirkende til at de begår kriminalitet med ligestillede.

Tidligt fokus på udvikling, trivsel og læring, medvirker til at forebygge kriminalitet. Dette sikres ved, at alle skoler har en lovpligtig plan for bekæmpelse af mobning og har fokus på læring og bekæmpelse af skolevægning / ulovligt fravær.

Alkohol, rygning og euforiserende stoffer

Norddjurs Kommune sætter fokus på børns og unges forbrug af tobak, alkohol og euforiserende stoffer – og konsekvenserne heraf.

Der arbejdes aktivt for at udfordre de unges holdninger til specielt rygning, alkohol og euforiserende stoffer. Dette sker i såvel skolerne, fritidstilbuddene og ungdomsuddannelserne. Der sættes ekstra fokus på dette de kommende år, da undersøgelser viser en stigende negativ tendens.

Herudover er der fokus på ansvarlig udskænkning af alkohol blandt restauratører og diskoteker, samt ulovligt salg af alkohol og nikotinprodukter i butikker, kiosker m.fl.

Fritidsliv og positive fællesskaber

Norddjurs Kommune vil i samarbejde med foreningerne arbejde for, at der er et rigt fritidsliv i kommunen, der appellerer til børnene og de unge, og hvor alle uanset forudsætninger kan være med. Målet er, at børnene og de unge deltager i fritidsaktiviteter i stedet for at tilbringe fritiden sammen med deres kammerater i gademiljøet, da dette kan være med til at fremme kriminel adfærd.

Tryghed

Norddjurs Kommune skaber trygge rammer for børn og de unge i nattelivet – både generelt og ved særlige begivenheder som eksempelvis sidste skoledag og Beach Party. Der vil fokus på unges ophold i det offentlige rum, og hvordan dette kan fungere mest hensigtsmæssigt. Dette vil bl.a. ske ved dialog med de unge og forældrene, samt oplysning om begrænsninger og muligheder.

Information og rådgivning

Norrdjurs Kommune sikrer, at relevant information omkring unge, kriminel adfærd og muligheder for hjælp er lettilgængeligt bl.a. på kommunens hjemmeside, samt på www.ungnorrdjurs.dk/ssp. Foredrag og temadage på folkeskoler og ungdomsuddannelser er andre vigtige indsatser.

Herudover er der mulighed for rådgivning ved kontakt til ungdomskonsulenterne, sundhedsplejen, FTI, politiet m.fl.

Forældrenes ansvar

Norrdjurs Kommune har fokus på forældrenes rolle og ansvar i forbindelse med forebyggelsen af ungdomskriminalitet. Forældrene er dem, der har bedst mulighed for at påvirke og vejlede deres børn og unge i forbindelse med alkohol, rygning, euforiserende stoffer, fritid, skolegang og omgang med kammerater, ligesom opdragelsen har betydning for børns og unges senere liv.

Eksempler på tiltag på generel forebyggelse i Norrdjurs Kommune

- Metoden **social pejling** er et tilbud, til alle 6. klasser i Norrdjurs kommune. Social pejling består af en temadag på 4 timer, som tager afsæt i, at de unges handlinger påvirkes af de vrangbilleder, som de har af, hvad andre tænker og gør – for eksempel omkring alkohol. Temadagen efterfølges af et forældremøde om emnet. Indsatsen foregår i et samarbejde mellem sundhedsskolen og UngNorrdjurs og har fungeret siden 2008.
- Der afholdes en gang årligt **forebyggelsesdage** for 8. og 9. klasse med forskellige SSP relevante emner. Workshop-holderne er bl.a. fra UngNorrdjurs, Politiet, UU, Sundhedsplejen m.fl.
- Et hovedfokus på rigtig mange klassetrin er digital trykthed. UngNorrdjurs udbyder oplæg om dette fra 2.-3. klasse og op. Desuden afholder Politiet også forskellige oplæg på bl.a. ungdomsuddannelser.
- SSP samarbejder for at de unge trygt kan færdes i nattelivet, bl.a. er der udarbejdet foldere vedr. **unge i det offentlige rum**, som henvender sig til både forældre, unge og øvrige borgere.
- Ungdoms- og juniorklubberne bidrager til at sikre, at kommunens børn og unge har et **aktivt fritidsliv**, samt et **trygt miljø** i alkoholfrie rammer.
- SSP udarbejder hvert år en **SSP årsrapport**. Herudover sikrer SSP også at der hvert år udarbejdes en **Spørgeskemaundersøgelse** i 7.-9. klasse, som bidrager til at tage temperaturen på disse unges trivsel, sundhed og samlede livssituation.
- Norrdjurs kommune har desuden en **SSP læseplan**, der beskriver de forskellige indsatser på forskellige klassetrin, der har et kriminalitetsforebyggende sigte. Denne læseplan vil løbende blive tilpasset den virkelighed vi lever i.

Specifik forebyggelse (Sekundær forebyggelse eller forebyggelse)

Tidlig opsporing og en helhedsorienteret, sammenhængende, tværsektoriel indsats

Norrdjurs Kommune sikrer, at børn og unge, der udviser risikoadfærd, bliver opsporet tidligt. Det kræver, at de fagprofessionelle omkring barnet/den unge har den fornødne viden omkring risikofaktorer og risikoadfærd. Derudover skal de fagprofessionelle kende deres handlemuligheder og vide, hvor de skal henvende sig, hvis de har mistanke eller viden om, at et barn eller en ung er ude på et sidespor.

Herudover skal det sikres, at den kriminalpræventive indsats, der igangsættes, er helhedsorienteret, tværsektoriel og sammenhængende. Det betyder en indsats:

- der er rettet mod barnet/den unge, og også dennes omgivelser såsom familie, venner og det øvrige daglige netværk
- hvor de forskellige myndigheder og institutioner arbejder sammen på tværs
- der er koordineret, så alle arbejder mod samme mål.

Disse initiativer kan give støtte til forældrene, så de kan blive de bedst mulige rollemodeller. De unge kan eksempelvis hjælpes til en sund livsstil uden misbrug, samt støttes til at være i uddannelse eller beskæftigelse, og støttes i at have en ansvarlig økonomi og holde sig udenfor kriminalitet.

Problematiske familieforhold

Norrdjurs Kommune sætter fokus på at støtte og skabe tryghed for børn og unge i brudte familier, familier, der har oplevet dødsfald, eller familier, der oplever mange flytninger.

Når forældre går fra hinanden, en forælder dør eller familien oplever mange flytninger, kan det tage hårdt på børnene og de unge. Dette kan medvirke til, at børnene og de unges trivsel falder, og de søger tryghed samt opmærksomhed andre steder – nogle gange de forkerte.

Fritid og fællesskaber

Norrdjurs Kommune arbejder målrettet for, at de børn og unge, der udviser risikoadfærd, får et aktivt fritidsliv og ”sunde” fritidsbeskæftigelser. Denne gruppe af børn og unge har ofte brug for hjælp og støtte til at blive fastholdt i at indgå i ”sunde” fritidsaktiviteter, som bl.a. sport, klub og fritidsarbejde. På den måde skabes der også nye relationer til andre jævnaldrende.

Uddannelse eller arbejde

Norrdjurs Kommune arbejder også målrettet for, at unge, der udviser risikoadfærd, bliver fastholdt i uddannelsessystemet – også når de forlader folkeskolen. Det sker i et tæt tværfagligt samarbejde med deltagelse af bl.a. jobcentret, UU-vejledere, ungdomskonsulenter og de mange andre forskellige aktører, der er omkring den unge. Desuden kan de unges støttes i at få et fritidsjob.

Eksempler på tiltag på specifik forebyggelse i Norrdjurs Kommune

- Ungdomskonsulenterne følger i samarbejde med skolerne og øvrige interessenter op på skolernes fraværslister på mini SSP møder.
- Ungdomskonsulenterne færdes blandt børnene og de unge og opsøger unge med problemer. Herudover etablerer de tværfaglige netværk, hvilket tilsammen betyder, at det bliver muligt at iværksætte mindre tiltag, når et barn eller en ung kommer i vanskeligheder, så de hurtigt kommer på ret kurs igen.
- Ungdomskonsulenterne og SSP samarbejdet er til stede ved offentlige arrangementer, og desuden arbejdes der på at forebygge utryghedsskabende adfærd.
- Der arbejdes på midler til kontingentstøtte, så frafaldet i forenings- og fritidslivet mindskes.

- Alle faggrupper i SSP samarbejdet prioriterer at samles til de forskellige SSP møder med det formål at iværksætte en samlet indsats for de børn og unge, der udviser risikoadfærd.
- SSP+ har et opsporingsværktøj, der kan medvirke til at nedbringe antallet af unge kriminelle indenfor aldersgruppen 18 – 25 år. Der er primært fokus på de unge politiet har en bekymring for, samt de frafaldstruede unge på ungdomsuddannelser.

Individorienteret forebyggelse (Tertiær forebyggelse eller kriminalitetsforebyggelse)

Tidlig, sammenhængende, helhedsorienteret og tværgående indsats

Norrdjurs Kommune sikrer, at der igangsættes en tidlig, sammenhængende, helhedsorienteret og tværgående indsats, når barnet eller den unge har begået kriminalitet.

Det sker bl.a. ved, at politiet, ungdomskonsulenterne, visitationsafdelingen og det samlede netværk omkring barnet/den unge arbejder sammen og koordinerer indsatsen. Indsatsen tilrettelægges på baggrund af en handleplan, der bygger på en børnefaglig undersøgelse.

Målet med indsatsen er at forebygge, at barnet eller den unge fortsætter i samme spor og begår ny kriminalitet.

Sanktioner kombineret med en pædagogisk indsats

I Norrdjurs Kommune er målet, at de sanktioner, der gives, når der er begået kriminalitet, kombineres med en pædagogisk indsats, fordi det har vist at have en bedre kriminalpræventiv effekt.

Samtidig bliver der i samarbejde med Kriminalforsorgen sat fokus på udslusningsfasen efter en eventuel fængselsdom, så den unge ikke ender tilbage i deres ”gamle miljøer”. Dette vil også være gældende i de sager der er endt i UKN (Ungdomskriminalitetsnævnet) eller som opfølgning på sager, der har været i ungesamrådet.

Eksempler på tiltag på individorienteret forebyggelse i Norrdjurs Kommune

- Ungdomskonsulenterne deltager i alle afhøringer og retsmøder med børn og unge under 18 år.
- Ungdomskonsulenten og sagsbehandleren fra visitationsafdelingen aflægger et forebyggende hjemmebesøg hos alle 1. gangs kriminelle, som er under 18 år. Her udarbejdes en helhedsorienteret handleplan for den unge med det formål, at gentagelsestilfælde undgås.
- Når en ung har problemer med misbrug, iværksættes der hurtigt en helhedsorienteret indsats med inddragelse af Rusmiddelcentret.
- Ved bekymring om radikaliserings eller ekstremisme inddrages Infohuset. Der er udarbejdet en plan for denne indsats.
- I de sager, hvor det vurderes relevant, vil der blive tilbudt konfliktmægling til de involverede.

Viden, evidensbaserede metoder og dokumentation

Indsatsen i Norddjurs Kommune over for ungdomskriminalitet skal til en hver tid bygge på den nyeste viden om risikofaktorer, effekter af indsatser mv. Samtidig skal der implementeres evidensbaserede metoder, hvor det er muligt i arbejdet med kriminalitetsforebyggelse.

Der skal dog også være plads til at afprøve nye kriminalitetsforebyggende metoder, hvis evidens ikke er fuldstændig undersøgt endnu.

Det kriminalpræventive arbejde skal som udgangspunkt dokumenteres og evalueres på, så der bliver indsamlet viden om, hvad der virker netop i Norddjurs Kommune.

Forebyggelsestrekanten som ramme for SSP-samarbejdet

